

ANALIZA PREDICTIVĂ A DATELOR ÎN STRATCOM ÎN SCOPUL ANTICIPĂRII PLANURILOR STRATEGICE

STRATCOM PREDICTIVE DATA ANALYSIS FOR STRATEGIC PLAN FORECASTING

Conf.univ.dr. Maria Magdalena POPESCU*

Ideea culegerii de informații din surse deschise, umane sau din cadrul rețelelor de socializare, ca practică curentă a structurilor specializate, este frecvent dezbătută în cadrul lucrărilor de specialitate. Spre deosebire de aceasta, culegerea de date coroborate din surse și instrumente StratCom, pentru ca, ulterior, informațiile extrase să fie stocate în bazine de date și apoi, prin softuri specializate, să devoaleze, în urma proceselor de analiză predictivă, măsurile și comportamentele actorilor statali sau nonstatali aflați în analiză, a fost prima dată expusă tematic, ca teză inedită a autoarei, și a fost recent preluată de școlile doctorale pe domeniu. Prezenta lucrare aduce o formulare mai detaliată a temei, pentru consolidarea acesteia în domeniu.

The idea of gathering intelligence from open source, human or social media as regular practice for structures in the field has been a frequently debated topic for specialized literature. Unlike this, gathering intelligence from corroborated Strategic Communication (StratCom) sources and instruments so that the information extracted that way be later on stored in databases and sieved through predictive analytics software to then reveal state or non-state actors' measures and behaviors has recently been shared as a novel thesis of the present author and recently taken over by doctoral schools in the field. The current paper provides an extended insight into the topic, to consolidate the construct.

Cuvinte-cheie: comunicare strategică; interoperabilitate; analiză predictivă; date; intelligence.

Keywords: strategic communication; interoperability; predictive analytics; data; intelligence.

Motto: „Esența unei gândiri independente nu stă în ceea ce produce, ci în felul în care o face”.

Christopher Hitchens

Abundența informațională și explozia de date, polarizarea tot mai acerbă, precum și schimbarea raporturilor de putere la nivel global, în contextul pierderii valorilor, al incertitudinilor legate de identitate și statut, aduc tot mai mult în atenție securitatea individului și a lumii întregi. Progresul tehnologic tot mai rapid atrage productivitate sporită în automatizări, iar softurile inteligente înregistrează și replică reacțiile umane, generând un război al influenței și al percepțiilor, cu impact implicit asupra securității, generând amenințări pentru democrație și pentru statul de drept. Printre obiectivele aflate sub amenințare, se află coeziunea socială, identitatea alterată simultan cu procesele

psihologice, fragilitatea încrederii în autorități și amploarea dezinformării, a propagandei, cu efecte majore asupra comportamentului uman¹. În acest context, noile media, precum și sporirea permanentă a varietății de instrumente din cadrul rețelelor de socializare, de divertisment sau informare aduc simplificarea, dar și diversificarea modalităților de interacțiune, ubicuitatea și responsivitatea, aduc spațiul virtual într-o coexistență și complicitate tacită, o replică a realității, aproape de o copie perfectă. Atacurile au loc acum prin intermediul imaginii, al comunicării simbolice, al lexicului comun și au, ca țintă, percepția publicului dar și imaginea actorilor care împart balanța de putere. Translatarea acestor interacțiuni în mediul online generează schimbarea modalităților de expresie, cu reușite de partea receptorilor versatili și fluizi. Securitatea la nivel de stat, de societate se înfăptuiește astfel cu noi abordări ale serviciilor de informații,

*Universitatea Națională de Apărare „Carol I”
e-mail: popescu.maria@myunap.net

interdisciplinare, în care legătura cu indivizii, cu instituțiile publice și cu cele de comunicare în masă (media tradițională și noile media) se bazează pe o varietate de produse, printre care cele culturale, sursele deschise (OSINT), sursele umane (HUMINT), cele de comunicații (COMINT), cele ale rețelelor de socializare (SOCMINT), care îmbracă astăzi forme cameleonice, adaptate tipului de amenințare vizat, dar toate jonglând cu cuvântul, cu percepția și identitatea, cu imaginea. În același timp, caracterul automat, repetarea informației, permutarea sensului prin producerea conținutului generat de utilizator, anonimitatea, caracterul impersonal și distorsionarea sensului până la o reprezentare total diferită, sporirea utilizărilor ostile și a atacurilor de tip phishing, transformarea produselor în instrumente de manipulare prin generarea conținutului de dezinformare pentru orice formă de media, tradițională sau noile media, precum și pentru platformele de socializare, *deepfake* și *fake news*, diseminează narațiuni care influențează guvernele, indivizii, poziționându-i pe cei implicați în comunicare pe poziții diferite de putere.

Pandemia și *infodemia* aferentă demonstrează că războaiele lumii pot, acum, fi duse și fără muniție convențională, doar cu forța cuvântului și a percepției, slăbind încrederea indivizilor în instituțiile statului, ceea ce duce la slăbirea securității interne și naționale. În paralel, lipsa unei instruirii în gestionarea, decodificarea și managementul informației la nivel de societate, de națiune, de stat sporește vulnerabilitatea în fața tuturor acestor atacuri.

În acest context, securitatea unui stat și securitatea la nivel internațional în coordonatele actuale pot fi restabilite și menținute printr-o constantă cunoaștere a evoluției mijloacelor de comunicare, a modalităților de exprimare, din ce în ce mai versatile, a emițătorilor și receptorilor tot mai inconstanți, care generează medii de difuzare mereu schimbătoare. Incertitudinile care vin din schimbările permanente găsesc însă rezolvări, la nivel *interoperabil*, prin accesarea bazinelor de cunoaștere extinse și a capacităților comune, prin punerea în relație atât a instrumentelor, cât și a mesajelor generatoare de narațiuni, prin stocarea informațiilor culese și supunerea acestora, ulterior, unui proces de *analiză probabilistică*, ce poate genera modele de acțiune și comportament, în

scopul anticipării și contracarării unei dinamici nedorite.

Extragerea datelor care urmează a fi supuse analizei este aplicabilă zonelor alimentate cu mesaje strategice, zone ce angajează comunitatea globală: relații publice, jurnalism, propagandă, diplomatie publică și culturală și tot ceea ce înseamnă demers pentru definirea imaginii unei țări prin promovarea anumitor modele în încercarea de a redefini cât mai multe percepții în sprijinul intereselor proprii, pentru atingerea unor obiective bine definite la nivel intern și internațional², așa cum prevede concepția militară a NATO pentru *Comunicarea Strategică (StratCom)*.

În NATO, *comunicarea strategică* dispune de strategii narrative purtătoare de mesaje, destinate publicului intern și extern, în timp ce, la nivelul Uniunii Europene, departamentul de comunicare strategică a UE pune accentul pe diplomatie publică în acțiunile orientate, cu precădere, către promovarea valorilor și politicilor Uniunii, dar și către contracararea amenințărilor informaționale care vin dinspre vecinii din zona de est. Acțiunile de contracarare a dezinformării (...) includ detectarea și devoalarea acesteia, combaterea, dar și conștientizarea sporită a instrumentelor prin care acest fenomen acționează, ceea ce duce la o mai bună reziliență socială, customizată pentru noile tipuri de amenințări, și la încredere în instituțiile statului. La nivel național, Strategia de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2024 subliniază importanța identificării narațiunilor strategice și accentuează dezvoltarea competențelor digitale în rândul membrilor societății, precum și antrenarea gândirii critice pentru scăderea procentului de vulnerabilitate în fața mesajelor ostile, produse de actori statali și nonstatali deopotrivă, deoarece asigurarea noii securități implică și latura diplomatică, pe cea a informațiilor și contrainformațiilor, dar și componenta educațională, de sănătate, culturală, demografică, economică, cibernetică, mai exact tot ceea ce definește viața și siguranța individului la orice nivel prin *puterea soft*. Toate aceste componente, puse în relații de interdependență funcțională, pot crește reziliența în fața amenințărilor multifacetate, plurivalente și polifonice, interoperabile sintactic, doar acționând în strânsă legătură referențială unele cu celelalte, prin transformarea, în cadrul modelării predictive, a elementelor de cultură, valori, educație și limbaj, extrase și organizate în bazine de date,

analizate probabilistic pentru a genera modele care să contribuie la înțelegerea planurilor strategice ale actorilor străini și, în consecință, la construirea tiparelor de contracarare a efectelor nedorite.

În acest sens, interoperabilitatea sintactică și semantică la nivelul instrumentelor comunicării strategice facilitează culegerea de informații din reprezentările mediatică, culturale, diplomatice, economice și sociale care construiesc arcu narativ al planurilor de securitate, iar devoalarea mecanismelor de expresie discrete ale structurilor narrative, pe care marile puteri le transmit pot, prin coroborarea la nivel de formă și conținut și prin alimentarea bazinelor de date create special pentru acest scop, să redea, cu ajutorul analizei predictive, imaginea de ansamblu a planurilor strategice, pe care marile puteri le aplică la nivel internațional, ceea ce aduce conștientizare și sporirea rezilienței, precum și anticiparea unui răspuns de neutralizare în timp util.

Interoperabilitatea sintactică și semantică în generarea modelelor de acțiune

La nivel generic, interoperabilitatea a fost definită ca fiind abilitatea a două sau mai multe sisteme sau componente de a schimba informații în scopul utilizării acestora³. Inițial, interoperabilitatea a fost văzută în accepțiunea ei tehnică, cu apel la nenumărate sisteme de hardware, software și baze de date. Sursele deschise de tip Wikipedia sau Google oferă bune exemple pentru interoperabilitate, prin capacitatea sistemelor sau a softurilor de a schimba informații între ele, precum și capacitatea grupurilor de a coopera, interacțiunea și schimbul de informații dintre sisteme automate, inteligență artificială și operatori umani incluzând, aici, atât funcțiile pozitive, cât și pe cele ostile. Odată cu transferul utilizării acestui concept din zona de IT în zona proceselor de comunicare, susținute de sistemele de comunicații, s-a trecut de la interoperabilitatea de sistem (interacțiuni între hardware și sistemele de operare) și cea structurală (interacțiuni între modele de date, structuri de date și scheme) la cea sintactică (forma pe care o îmbracă mesajele, reprezentările) și semantică (sensurile rezultate din decodificarea mesajelor, terminologia specifică). Interoperabilitatea sintactică permite informațiilor să fie utilizate și distribuite corespunzător, iar interoperabilitatea semantică permite ca sensul comunicării, precum

și metadatele să fie corect înțelese⁴. Cu alte cuvinte, interoperabilitatea semantică este capacitatea diferiților agenți, servicii și instrumente de a comunica sub forma transferului, schimbului, distribuirii informației, în timp ce informația de bază se păstrează⁵. Interoperabilitatea ameliorează procesul de distribuire a informației, facilitează conștientizarea pentru fiecare situație în parte și facilitează procesul de luare a deciziei, fiind un element definitoriu în analiza problemelor din cadrul organizațiilor. Interoperabilitatea este comunicarea cu ceilalți, digitalizarea informației ce urmează a fi distribuită și o identitate care poate fi făcută responsabilă pentru poziția asumată în diferite contexte.

La rândul ei însă, interoperabilitatea depinde de factori politici, sociali, militari, organizaționali și permite, prin transdisciplinaritate, cooperarea entităților cu scop comun în rezolvarea oricărui tip de dezechilibru⁶. Pe de o parte, *interoperabilitatea sintactică*, regăsită la nivelul formelor pe care le îmbracă conținutul, se înfăptuiește odată ce sistemele aflate în această relație folosesc un protocol de comunicare și diseminare, iar pe de altă parte, *interoperabilitatea semantică* – regăsită la nivelul conținutului, al mesajului care trebuie transmis –, se reflectă în transmiterea simultană de sens și în aplicarea acestuia în realitatea imediată. Cu alte cuvinte, interoperabilitatea sintactică adună în același bazin capabilități variate, iar interoperabilitatea semantică le pune pe acestea în relație, producând efecte asupra țintelor stabilite.

Din perspectiva celor prezentate anterior, *interoperabilitatea* devine o soluție pentru noile amenințări neconvenționale, asimetrice, informaționale, când este activată prin discursurile și narațiunile *comunicării strategice (StratCom)*, văzute la nivel politic, militar, economic, social și cultural, care acționează prin cuvânt și imagine, noile arme ale conflictelor erei digitale, la nivelul corelării mesajelor strategice, transmise prin narațiunile aferente pe diferite canale de diseminare, al intersectării relațiilor diplomatice și strategice la nivel internațional, prin canalele mass-mediei și ale rețelelor de socializare, pentru diseminarea atât a narațiunilor pozitive, de atragere și susținere, din conținuturi care apar prin intermediul instrumentelor de diplomatie publică, culturală, prin *soft, smart și sharp power*, cât și a celor negative, ostile.

În conexiune cu cele prezentate anterior, diagrama din Figura 1 expune relația dintre instrumentele *StratCom* cu subcomponentele lor. Interoperabilitatea semantică, manifestată la nivelul acestei rețele, redă conținuturi sinergice

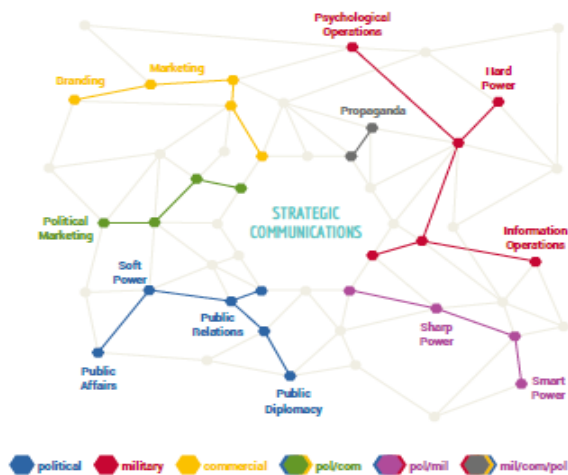

Figura 1 Universul comunicării strategice (*StratCom*)
Sursa: L. Haiden, 2017.

prin cuvinte și imagini cheie recurente tematic, în timp ce interoperabilitatea sintactică, prin forme, evidențiază legăturile dintre tipurile de acțiune *StratCom* și reprezentările compatibile cu media și social media, cu produsele culturale, artistice și educaționale. Spre exemplificare, o bază de date rezultată în urma extragerii informațiilor provenite din punerea în relație a narativelor, diseminate sub forma relațiilor publice, a manifestărilor de tip *smart power*, a produselor culturale, de divertisment și a celor educaționale, a măsurilor de diplomatie publică și relații internaționale, va releva, în urma analizei predictive, planurile strategice pe harta actorilor internaționali. Aceste planuri se pot constitui din recurența cuvintelor sau a mesajelor cheie, din analiza de sentiment, obținută prin comportamentul comunităților, și a reacțiilor acestora în cadrul rețelelor de socializare, prin analiza geolocației publicului țintă, dar și a domeniului avut în vedere în cadrul narativelor strategice, diseminate prin intermediul acțiunilor și evenimentelor menționate, în urma unor măsuri la nivel economic sau cu impact social, prin produse culturale, schimburi culturale sau educaționale și prin măsuri de sprijin în scopuri oportune determinate. Cu aceste date, se pot anticipa, probabilistic, modele de acțiune, utile în contracararea planurilor ostile sau în ajustarea deciziilor diplomatice, și se pot proiecta planurile strategice sau operaționale ale actorilor statali sau

nonstatali. Cu ajutorul *data-mining* și, ulterior, al analizei de date, se pot evidenția cele mai frecvente canale de transmitere a mesajelor, cele mai folosite aplicații pentru diseminarea acestora, se poate observa tiparul de diseminare către publicul țintă, se poate măsura efectul acestora asupra societății, se pot profila, din analiză, stereotipurile culturale la care se face apel și care sunt valorile cu care se operează, dar se poate și configura harta riscurilor și a amenințărilor de securitate la nivel de stat, de organizație și de individ.

Analiza predictivă a datelor pe surse din bazele de informații strategice

Într-o formulare generică, putem afirma așadar că instrumentele comunicării strategice, așa cum sunt reprezentate mai sus, puse într-o relație de interoperabilitate, reprezintă câmp de analiză pentru OSINT (*open source*), HUMINT (*human intelligence*) și SOCMINT (*social media intelligence*), odată ce sunt interoperabile. Ulterior extragerii datelor, analiza predictivă intră în acțiune. Tehnica este deja aplicată în culegerea de informații care urmează a fi, prin bazele de date, supuse agenților de inteligență artificială AI pentru calcul probabilistic, cu scop în generarea de modele pentru combaterea terorismului, și s-a dovedit eficientă în înțelegerea modului de acțiune al actorilor ostili, în același timp constituind un real instrument de lucru pentru localizarea amenințărilor în timp util⁷. Pe de altă parte, definită conceptual, *analiza predictivă* implică *modelarea predictivă*, care acoperă problematici legate de actorii acțiunii, de momentul acesteia și de motivul demersului făcut, cu alte cuvinte o concentrare pe întrebările: cine? când? și de ce?, legată de tiparele comportamentale ale indivizilor, și implică și fenomenul de *prognozare*, răspunzător de potențialul tiparelor comportamentale în viitor.

Prin intermediul analizei predictive, se trasează modele pe baza datelor neprelucrate, asociate cu cele înregistrate deja în istoricul temei și extrase prin procesarea evenimentelor anterioare, cu scopul de a genera previziuni ale unor potențiale riscuri. Literatura de specialitate explică procesarea evenimentelor și identificarea elementelor de interes prin monitorizare continuă, precum și asocierea cu alte evenimente deja înregistrate prin monitorizare anterioară, din social media, din canale media tradiționale, din organizații, din manifestări, din

produse culturale și educaționale, puse apoi în coordonate geospațiale pentru trasarea dinamicii acțiunii, pe baza structurii sau a mesajului semantic proiectat⁸. În urma culegerii de date, se identifică, se caracterizează și se modelează tendințele, tiparele și relațiile dintre componentele selectate. Utilizări concrete ale acestor metode și tehnici au fost aplicate deja pe seturi de mesaje, diseminate prin Twitter, având ca scop dezvoltarea unui model al crimelor și frecvența lor într-un interval de timp, pe o anumită zonă geografică⁹. Corelările au evidențiat posibile legături¹⁰ și au conturat caracteristici comune prin apelul la cuvinte-cheie, care, pe baza recurenței și prin metode probabilistice, au generat potențialul evenimentelor similare în viitor. Aceeași metodă și-a dovedit eficiența și în cazul perioadelor electorale, al piețelor financiare sau al dezastrelor naturale¹¹, fiind influențată direct proporțional cu volumul de date culese – cu cât sunt mai multe date culese, și bazinul de informații este mai extins, cu atât probabilitatea de a crea tipare predictive ale potențialelor riscuri este mai mare.

Evidențierea practică a colectării și corelării datelor – China și acțiunile StratCom

Pentru valorificarea practică a aspectelor teoretice prezentate anterior, vom prezenta aspecte din situația curentă, la nivel internațional, în coordonate pre și post pandemie. Ținând cont de faptul că încrederea populației a scăzut într-un procent foarte mare în ceea ce privește reprezentanții politici, mass-media, atitudinea politică participativă și religia, pe fundalul valului de informații controversate și contradictorii referitoare la problemele actuale legate de sănătate, economie, siguranța individului și a națiunii, este de înțeles atitudinea membrilor societății de a căuta surse alternative de informare și de a se lăsa astfel pradă dezinformării, considerând valid tot ceea ce vine din zvonuri sau surse nonștiințifice, precum și din măsurile pe care anumite state (de exemplu, China) le iau, speculând momentul și aplicând măsuri invazive de pătrundere în spațiul public al societății targetate prin diferite mijloace (informări în cadrul rețelelor de socializare legat de COVID-19, de terapii alternative pentru înfrângerea virusului, cât și variante ale punctului de origine al virusului). Pe de altă parte însă, dincolo de avalanșa informațională asupra căreia analiștii își îndreaptă atenția în mod obișnuit, sunt

semnale tăcute, generate de multe alte instrumente care comunică, la rândul lor, intenții ale actorilor cu anumite interese la nivelul unui public extern.

Analiza avalanșei informaționale sau a bătăliei narațiunilor, care tinde să îngenuncheze societățile, pe rând, evidențiază strategiile tot mai surprinzătoare ale celor răspunzători de aceste lucruri. S-a afirmat de curând că Rusia și China ar colabora, făcând schimb de experiență – chinezii învață ceea ce ține de troluri, iar rușii preiau elemente de *diplomație publică* chineză pentru reabilitarea imaginii Rusiei la nivel de politică externă, în contextul în care China duce o luptă digitală extrem de greu de confirmat, bazată pe influențarea percepțiilor cetățenilor din statele țintă, cu lecții învățate din tehnicile de utilizare a trolilor în campaniile rusești din social media, o luptă care se bazează pe operațiuni psihologice, pe operațiuni media și pe operațiuni juridice pentru influențarea opiniei publice la nivel intern și extern, o luptă pe care specialiștii o caracterizează ca fiind mai perfidă decât cea dusă de Rusia, cu o diplomație invazivă, total diferită de cea pe care o afișa până de curând¹².

Analizele diseminate în presă¹³ relevă că pandemia a fost marea oportunitate a Chinei de a arăta lumii că nimic nu poate înfrânge un sistem autocratic, solid și puternic, fapt dovedit prin activitatea crescută în mediul digital, măsurată în procentul crescut cu aproape 300 % în ceea ce privește conturile de Twitter, orientate spre ambasade, consulate, corp diplomatic în general, exponenți pentru diplomația publică, pe care îi atrage cu proiecte în domeniul economiei, infrastructurii și cu proiecte care au acces la latura afectivă a publicului larg.

Ceea ce este interesant de analizat este abordarea pluridirecțională pe care merge China, ca un exercițiu integrator pentru toate cele exprimate anterior.

Pe de o parte, dacă vorbim despre diplomația culturală, se evidențiază mesajele pe care China încearcă să le transmită lumii prin jocurile video, la fel ca alte țări, prin contexte proiectate strategic. Există, astfel, jocuri la care subiectul de interes se află într-un cadru centrat pe realizarea de produse culturale care avansează credințe, obiceiuri și ceremonii. Un exemplu poate fi *China Quest Adventure*, care, prin narațiuni bazate pe istoria Chinei, avansează, prin colaborare interactivă, o

informare asupra valorilor culturale chinezești – vestimentație, figurine, armament, expresii uzuale și vocabular tematic care îndeamnă, prin cuvinte-cheie, la o aprofundare a rolurilor personajelor model. *Heart of China*, și *The China Game* sunt alte exemple de jocuri video rulate la nivel internațional și care promovează valorile culturale. Jocurile de cultură generală determină jucătorii, mai întâi, să se documenteze, ca să poată răspunde, ceea ce este o modalitate proactivă de a transmite informația dorită publicului țintă.

Accesarea motoarelor de căutare oferă aproximativ două sute de jocuri video care au, drept context de desfășurare, China, multe dintre ele produse de alte companii decât cele autohtone, cu tematică preponderent kinetică, ofensivă, care antrenează o gândire planificată pentru obținerea victoriei și care evidențiază importanța deciziilor jucătorului. Pe lângă promovarea elementelor de istorie, a valorilor culturale și a evenimentelor marcante, jocurile video sunt proiectate ca materiale de diplomatie soft, pentru atragerea simpatiei și sprijinului în proiectele ulterioare.

Ca măsuri kinetice, care însoțesc măsurile nonkinetice de diplomatie culturală, China atrage atenția, din 2013, cu planul comercial de extindere a istoricului Drum al Mătăsii, cu proiectele de infrastructură *Belt and Road Initiative (BRI)* sau *One Belt One Road (OBOR)*, o mișcare relativ blândă, deschisă, care nu impune măsuri stricte și care permite suficientă mișcare planurilor politice, o extensie a puterii soft, care încearcă conectarea Asiei cu Africa, Rusia și Europa, printr-o rețea de transporturi terestre, în timp ce maritim, leagă regiunile de coastă ale Chinei cu Pacificul de Sud, cu Orientul Mijlociu și cu estul Africii, până în Europa. Ambele strategii sunt menite să încurajeze dezvoltarea relațiilor economice. Potrivit unui material al Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare¹⁴, prioritățile urmărite cu această strategie enumeră, printre altele, comerțul liber, integrarea financiară, investițiile de calitate, conectarea socială, obiective care produc efecte în cele 140 de state care au semnat memorandum de cooperare cu China în acest sens. Prin deschiderea unei sucursale a *Bank of China* la București, China confirmă încă o dată interesul pentru proiectele care vizează economia și infrastructura, în parteneriat public-privat. În paralel cu acest plan comercial, China se insinuează tăcut, dezvoltând

proiecte pe infrastructură, investind în economie și promovându-și valorile.

Prin schimburi studentești, cursuri de limbă chineză și programe medicale de prevenție, prin donarea de fonduri pentru cercetare și deschiderea unor noi institute Confucius, coordonate de Ministerul Educației, pentru a derula programe culturale și de limbă chineză, China avansează fără prea mare zgomot și încearcă să câștige cât mai multe segmente de populație dintre cele vizate. În planul măsurilor diplomatice, în timp ce foarte mulți analiști au atenția îndreptată spre Rusia și mișcările ei soft și smart, China își urmează pașii cu meticulozitate. Un alt exemplu în acest sens este promovarea implementării 5G, care a fost extrem de vocală prin toate formele de publicitate până în aprilie, pentru ca apoi să fie reluate odată cu repornirea investițiilor în campaniile publicitare. În România, compania de telefonie chineză a fost extrem de agresivă în campania rulată pro-5G: clipuri publicitare, sponsorizare de materiale, conferințe de presă online, în timp ce ambasada Chinei făcea lobby pentru români, pentru a avea o politică 5G proprie. Nu toate măsurile sunt însă reușite și aceasta din urmă se înscrie în această categorie, așa după cum a fost și încercarea de a investi, în Centrala Nucleară de la Cernavodă, cei opt miliarde de euro, pentru ca, ulterior, negocierile să eșueze în iulie 2020. Pe de altă parte, nu se poate ignora că Lenovo are cea mai mare cotă de piață de desfacere pentru calculatoare, în timp ce Huawei ocupă locul doi ca piață de desfacere pentru telefonie mobilă de tip smartphone. La acestea, se adaugă centrele culturale (Institutul Cultural Român din Beijing, Centrul Cultural Chinez Nicolae Milescu, din Iași), cele patru institute Confucius și videoconferințele organizate de China, pe timpul pandemiei, pentru a distribui informație utilă în prevenirea și controlul pandemiei, precum și donarea materialelor medicale de suport.

Vorbim aici despre o nouă abordare a *smart power*, care implică utilizarea strategică a diplomatiei prin *soft power*; a persuasiunii, a dezvoltării de capacități, precum și proiectarea puterii și influenței prin alianțe și parteneriate, cu sau fără implicare militară.

În contextul acestor evoluții multidireționale, de atac versatil și camuflat, nu al unuia, ci al mai multor adversari, se impune acutizarea analizelor printr-o nouă strategie de culegere de intelligence,

asociată cu evoluția intereselor și manifestărilor din politica internațională și cu contracararea cu antinarative, adaptate situației curente.

Sintactic, formele prin care se manifestă toate planurile kinetice și nonkinetice ale actorilor ostili, și semantic, sensurile pe care oricare dintre aceste planuri puse în aplicare le transmite trebuie să se afle în sinergie, să convergă, ca să poată genera date pentru analiză și să poată deoala sensurile intenționate de fiecare acțiune, pentru că semantica reduce sensul la acțiune¹⁵. Utilizăm limbajul pentru a genera acțiune și de aceea analiza discretă a sensurilor pe care o manifestare sau un cuvânt le are determină, în funcție de contextul transmiterii și manifestării aceluși mesaj, implicații majore în informații, securitate și apărare. Schematic, interoperabilitatea sintactică și semantică prin instrumentele comunicării strategice poate fi prezentată ca în Figura 2.

care duc obiectivul de comunicare la îndeplinire. Analiza informațiilor se bazează pe interpretare, pe intertextualitate, pentru pătrunderea structurii discrete a produselor de comunicare, pentru a înțelege persuasiunea sau lipsa acesteia în rândul audienței. Astfel, analiza discursurilor, a imaginilor, a produselor culturale – filme, muzică –, a celor educative – cursurile și textele lor – poate evidenția ceea ce nu se poate vedea în mod obișnuit – felul în care simbolurile servesc ca mijloc de generare a sensurilor și modalitatea în care puterea este dobândită prin conversații zilnice și interacțiuni. Discursul și narațiunea sunt elemente constitutive, care relevă jocul dintre informație și putere, și primul mecanism de creare a cunoașterii, construit din limbaj, care dă sens obiectelor și practicilor sociale. Analiza critică, evidențiată în cercetarea mea, prezintă importanța mecanismelor lingvistice prin care indivizii caută să convingă audiența

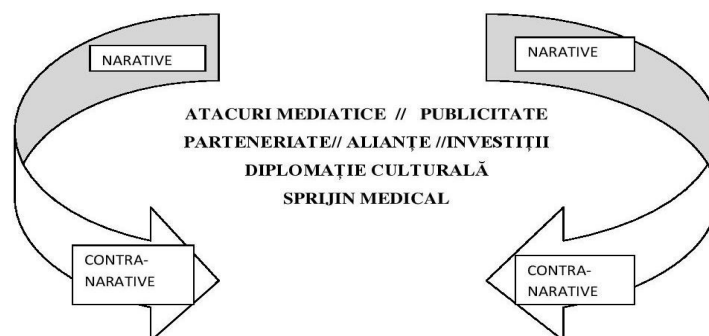

Figura 2 Reprezentare grafică a interoperabilității sintactice și semantice (Concepția autorului)

De aceea informațiile colectate din surse digitale, surse 2D sau umane, care transmit mesaje sub diferite forme ale narativelor generate de actorii statali sau nonstatali, pot ajuta, în urma analizei, la construirea contra-narativelor; odată ce au fost evaluate sursa, conținutul, circumstanțele și impactul, se pot genera contra-narative pe baza previziunilor făcute. Acest mod de acțiune se aplică deja la Debunk EU.org.

Concluzii

Elementul central al celor evidențiate până acum este interpretarea informațiilor culese din realitatea imediată pentru descoperirea structurilor profunde

în legătură cu construirea realității congruente intereselor lor, subminându-i pe alții prin utilizarea simbolurilor, prin persuasiune¹⁶.

NOTE:

1 I. Chifu, „O periodizare a amenințărilor globale. Cea de a cincea generație de amenințări”, *Infosfera*, 4/2019, pp. 3-17.

2 A.S. Tatham, *Strategic Communication: A Primer*, vol. 8-28 of special series, Defense Academy of the United Kingdom, Advanced Research and Assessment Group, UK, 2008.

3 Marcia Lei Zeng, „Interoperability”, *Knowledge Organization* 46, no. 2, 2019, pp. 122-146.

4 T. Koch, „Establishing rigour in qualitative research: the decision trail”, *Journal of Advanced Nursing*, 53, 2006, pp. 91-100.

- 5 ML Zeng & LM Chan, *Encyclopedia of Library and Information Sciences*, 4th edition, 2015, pp. 4645-4662.
- 6 T. Slater, "What is Interoperability?", *Network Centric Operations Industry Consortium - NCOIC*, 2012, <https://www.ncoic.org/what-is-interoperability/>, accesat la 30.08.2020.
- 7 B. Lozada, "The Emerging Technology of Predictive Analytics: Implications for Homeland Security", *Information Security Journal: A Global Perspective*, 23:3, 2014, pp. 118-122.
- 8 Y. Zhu, L. Fei, N. Yang, "Trustworthy software development based on model driven architecture", apud Yang Y, Ma M, Liu B. (eds) *Information Computing and Applications. Communications in Computer and Information Science*, vol. 391, Springer, Berlin, 2013, pp. 193-202.
- 9 C. McCue, "Data Mining and Predictive Analytics in Public Safety and Security", *IT Professional*, vol. 8, no. 4, 2006, pp. 12-18.
- 10 MS Gerber, 2014. Predicting Crime Using Twitter and Kernel Density Estimation. *Decision Support Systems*, Volume 61, 2014, pp. 115-125.
- 11 E. Kalampokis & E. Tambouris & K. Tarabanis, "Understanding the Predictive Power of Social Media", *Internet Research*, vol. 23, no. 5, 2013, pp. 3-31.
- 12 U. Čereknova Bērziņa, *The People's Republic of China and the Russian Federation as Strategic Allies*, Riga: NATO Strategic Communications Centre of Excellence, 2020.
- 13 <https://romania.europalibera.org/a/demascarea-chinei-cum-a-profitat-beijingul-de-povestea-covid-19/31254371.html>, accesat la 20.05.2021.
- 14 <https://www.ebrd.com/what-we-do/belt-and-road/overview.html>, accesat la 22.05.2021.
- 15 JL Austin, *How to do things with words*, Clarendon Press, U of Michigan, 1962, p. 134.
- 16 Hartnett S.J. & Stengrim L.A., *Globalization and empire: The US invasion of Iraq, free markets, and the twilight of democracy*, Tuscaloosa: University of Alabama Press, 2006, pp. 417-441.
- Gerber MS, *Predicting Crime Using Twitter and Kernel Density Estimation. Decision Support Systems*, Volume 61, 2014.
- Hartnett S.J. & Stengrim L.A., *Globalization and empire: The U.S. invasion of Iraq, free markets, and the twilight of democracy*, Tuscaloosa: University of Alabama Press, 2006.
- Kalampokis E. & Tambouris E. & Tarabanis K., "Understanding the Predictive Power of Social Media", *Internet Research*, vol. 23, no. 5, 2013.
- Koch T., "Establishing rigour în qualitative research: the decision trail", *Journal of Advanced Nursing*, 53, 2006.
- Lozada B., "The Emerging Technology of Predictive Analytics: Implications for Homeland Security", *Information Security Journal: A Global Perspective*, 23:3, 2014.
- McCue C., "Data Mining and Predictive Analytics în Public Safety and Security", *IT Professional*, vol. 8, no. 4, 2006.
- Slater T, "What is Interoperability?", *Network Centric Operations Industry Consortium - NCOIC*, 2012, <https://www.ncoic.org/what-is-interoperability/>.
- Tatham A.S., *Strategic Communication: A Primer*, vol. 8-28 of special series, Defense Academy of the United Kingdom, Advanced Research and Assessment Group, UK, 2008.
- Zeng Marcia Lei, "Interoperability", *Knowledge Organization* 46, no. 2, 2019.

BIBLIOGRAFIE

- Austin JL, *How to do things with words*, Clarendon Press, U of Michigan, 1962.
- Čereknova Bērziņa U., *The People's Republic of China and the Russian Federation as Strategic Allies*, Riga: NATO Strategic Communications Centre of Excellence, 2020.
- Chifu I., „O periodizare a amenințărilor globale. Cea de a cincea generație de amenințări”, *Infosfera*, 4/2019.
- <https://www.ebrd.com/what-we-do/belt-and-road/overview.html>
- <https://romania.europalibera.org/a/demascarea-chinei-cum-a-profitat-beijingul-de-povestea-covid-19/31254371.html>